

Hodnotiaca správa za rok 2023

o koordinácii a zabezpečení synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnych stratégií v SR

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 19 zo 17. januára 2018 (ďalej len „uznesenie“) bol schválený materiál Koordinácia nástrojov podpory EÚ a makroregionálnych stratégií v Slovenskej republike, ktorý mapuje stav nástrojov podpory Európskej únie a makroregionálnych stratégií v SR a navrhuje spôsoby ich optimalizácie a koordinačných mechanizmov pre čo najlepšie využitie plnenia cieľov stratégie Európa 2020 a podpore rozvoja krajiny a jej regiónov. Zároveň vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda SR“) v bode B.1. uznesenia uložila úlohu vypracovať hodnotiacu správu za príslušný rok.

Na základe podkladov od príslušných riadiacich orgánov a zástupcov za relevantné nástroje podpory EÚ a SR a makroregionálnych stratégií a v súlade so Štatútom a rokovacím poriadkom Pracovnej komisie pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR (ďalej len „pracovná komisia“), spracováva hodnotiacu správu sekretariát pracovnej komisie.

Obsahom Hodnotiacej správy za rok 2023 o koordinácii a zabezpečení synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnych stratégií v SR (ďalej len „Hodnotiaca správa za rok 2023“) je informácia o zmenách v plánoch, resp. harmonogramoch vyhlasovania výziev a vyzvaní, o intervenciách medzi programami EÚ a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. Vzhľadom k tomu, že programové obdobie 2014-2020, v ktorom boli synergie posudzované, sa ukončuje, správa obsahuje aj záverečné zhodnotenie tohto obdobia z pohľadu synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR.

Hodnotiaca správa za rok 2023 bola dňa 21.2.2024 zaslaná členom pracovnej komisie na schválenie. K správe nebolo zo strany členov zaslané žiadne zamietavé stanovisko, správa tak bola schválená 21 z 23 členov pracovnej komisie.

Hodnotiaca správa za rok 2023 sa predkladá na rokovanie vlády SR ako informatívny materiál.

A. Synergické účinky medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR

Sekretariát pracovnej komisie požiadal dňa 1. decembra 2023 jej členov o predloženie podkladov do Hodnotiacej správy za rok 2023 v nasledovnom členení:

1. Zmeny v harmonogramoch vyhlasovania výziev a vyzvaní, intervenciách medzi programami EÚ a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnymi stratégiami – vysvetliť a zdôvodniť jednotlivé zmeny;
2. Identifikácia nedostatkov a prípadných problémov, s ktorými sa RO stretli pri identifikovaní synergií;
3. Informácie o konkrétnych zrealizovaných synergických účinkoch v projektových témach podporených prostredníctvom rôznych programov, alebo programov priamo riadených EÚ a SR;

4. Záverečné vyhodnotenie navrhovaných a zrealizovaných synergických a komplementárnych účinkov v rámci programového obdobia 2014-2020 v projektových témach podporených prostredníctvom rôznych programov, alebo programov priamo riadených EÚ a SR.

K bodu 1.: Zmeny v harmonogramoch vyhlasovania výziev a vyzvaní, intervenciách medzi programami EÚ a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnymi stratégiami – vysvetliť a zdôvodniť jednotlivé zmeny v HVVV vyhlasovania výziev a vyzvaní

Zmeny sa týkali najmä:

OP KŽP

Harmonogram výziev na predkladanie žiadostí o nenávratný finančný príspevok na rok 2023, verzia 1 bol vypracovaný Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky ako RO pre OP KŽP v spolupráci s príslušnými sprostredkovateľskými orgánmi v októbri 2022 a následne bol tento harmonogram zaslaný na schválenie Pracovnej komisii pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR v súlade s MPCKO č. 11. Pracovnou komisiou bol dňa 13. decembra 2022 predmetný HVVV schválený.

HVVV zahŕňal vyhlásenie jednej výzvy v rámci:

ŠC 4.1.1 Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR so zameraním na Výstavbu zariadení na využitie slnečnej energie na výrobu elektriny celkovej alokovanej výške zo zdrojov EÚ 5 mil. EUR.

Synergie boli stanovené v súlade s MPCKO č. 11 a následne prekonzultované s príslušnými partnermi, na základe čoho nebol identifikovaný synergický účinok pri plánovanej výzve. V rámci plánovanej výzvy taktiež neboli identifikované synergie nad rámec MPCKO č. 11.

Podľa verzie 7 MPCKO č. 11 účinnej od 15.6.2021 sa zmeny týkajúce sa synergických účinkov vykazujú prostredníctvom aktualizácií HVVV.

V rámci HVVV boli realizované štyri aktualizácie:

1. **HVVV, verzia 2** bol RO pre OP KŽP aktualizovaný v marci 2023 najmä z dôvodu doplnenia **nasledovných výziev v rámci:**
 - **ŠC 1.4.2** Zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), Oprávnená aktivita A: Prieskum, sanácia a monitorovanie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, ako aj v opustených priemyselných lokalitách (vrátane oblastí, ktoré prechádzajú zmenou), podaktivita A.4: vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie na zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží, a to za účelom jej následnej realizácie v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží (2022 - 2027).
 - **ŠC 2.1.1** Zníženie rizika povodní a negatívnych dôsledkov zmeny klímy, Oprávnená aktivita A: Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami viazané na vodný tok:

podaktivita A.2: vypracovanie predprojektovej a projektovej dokumentácie pre realizáciu preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami na toku a v povodí toku. Aktualizácia harmonogramu, verzia 2 bola v súlade so Systémom riadenia EŠIF a MPCKO č. 11 predložená aj pracovnej komisii, ktorá túto aktualizáciu schválila dňa 9.3.2022.

2. **HVVV, verzia 3** bol RO pre OP KŽP aktualizovaný v júli 2023 najmä z dôvodu doplnenia nasledovnej výzvy a zároveň **vyzvania pre národné projekty v rámci:**

- **ŠC 4.1.1** Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR, Oprávnená aktivita B: Výstavba zariadení na využitie slnečnej energie na výrobu elektriny (schéma štátnej pomoci)
- **ŠC 6.1.1** Zníženie negatívnych dôsledkov energetickej krízy na ohrozené skupiny so zameraním na podporu zraniteľných domácností prostredníctvom kompenzácie ich nákladov na energie

Aktualizácia HVVV, verzia 3 bola v súlade so Systémom riadenia EŠIF a MPCKO č. 11 predložená aj pracovnej komisii, ktorá túto aktualizáciu schválila dňa 13.7.2023.

3. **HVVV, verzia 4** bol RO pre OP KŽP aktualizovaný v októbri 2023 najmä z dôvodu zmeny výšky alokácie v **nasledovnom vyzvaní pre národný projekt v rámci:**

- **ŠC 6.1.1** Zníženie negatívnych dôsledkov energetickej krízy na ohrozené skupiny so zameraním na podporu zraniteľných domácností prostredníctvom kompenzácie ich nákladov na energie v celkovej alokovanej výške zo zdrojov EÚ 448 912 261,00 EUR;

V nadväznosti na uvedenú aktualizáciu a v súvislosti so zhodnotením reálnych možností vyhlásenia výziev v stanovených termínoch boli vykonané aj nasledovné úpravy v aktualizácii HVVV ktoré sa týkajú posunu dátumu vyhlásenia výziev v rámci:

- **ŠC 4.1.1** Zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe SR, Oprávnená aktivita B: Výstavba zariadení na využitie slnečnej energie na výrobu elektriny (schéma štátnej pomoci) Výzva bola vyhlásená v auguste 2023 (pôvodne plánovaný dátum vyhlásenia výzvy bol júl 2023).

V zmysle verzie 7 MP CKO č. 11 bol RO pre OP KŽP vypracovaný HVVV, verzia 4, ktorý bol aktualizovaný z dôvodu zmeny alokácie a posunutia dátumu vyššie uvedených výziev, ktoré nemajú vplyv na synergie. Predmetný harmonogram vzhľadom na nerelevanciu k posudzovaniu synergických účinkov nebol predkladaný pracovnej komisii.

OP II

V roku 2023 bolo vypracovaných celkovo 8 verzií HVVV Operačného programu Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020.

Najčastejším dôvodom na aktualizáciu boli nové vyzvania, ktoré sa do plánu dopĺňali priebežne v súlade so schválenými zámermi národných projektov. Ďalším dôvodom na aktualizáciu boli

formálne úpravy týkajúce zmeny termínu vyhlásenia a indikatívnej výšky jednotlivých vyzvaní.

V rámci verzie 2 boli presunuté vyzvania z minulého roka v prioritných osiach 3 Verejná osobná doprava, 4 Infraštruktúra vodnej dopravy (TEN-T CORE), 5 Železničná infraštruktúra a obnova mobilných prostriedkov a 6 Cestná infraštruktúra (mimo TEN-T CORE), kde RO neidentifikoval synergie s relevantnými programami EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ. V rámci verzií 3 až 5 pribudli vyzvania na národné projekty v prioritných osiach 3 a 6, kde taktiež neboli identifikované synergické účinky. V rámci verzie 6 pribudlo vyzvanie v prioritnej osi 15 Podpora pre zmiernenie dôsledkov energetickej krízy (SAFE) a v osi 2 vyzvanie na veľký projekt D1 Hubová Ivachnová (2. fáza). Vo verzii 8 boli doplnené dve vyzvania v osiach 2 a 6.

Vo všetkých prípadoch zo strany RO boli synergické účinky posúdené ako nerelevantné, vzhľadom na to, že dotknuté programy neplánovali ani nerealizovali vyzvania v rámci synergických ŠC. RO dospel k záveru po komunikácii s príslušnými partnermi a na základe sledovania plánov synergických výziev a vyzvaní jednotlivých programov.

V gescii MH SR ako SO pre OP II nebola v roku 2023 vyhlásená žiadna výzva/vyzvanie a ani nebola v rámci HVVV plánovaná.

IROP

V prípade IROP bolo v roku 2023 celkovo 5 zmien/aktualizácii HVVV na rok 2023 z dôvodu doplnenia nových výziev a vyzvaní, zmeny termínov ich zverejnenia príp. indikatívnej výšky finančných prostriedkov určených na výzvu.

OP ĽZ

MPSVR SR ako riadiaci orgán pre OP Ľudské zdroje vypracoval Harmonogram vyhlasovania výziev a vyzvaní pre rok 2023 (ďalej len „HVVV“) na základe revízie č. 12 OP Ľudské zdroje 2014 – 2020, ktorá bola schválená Vykonávacím rozhodnutím Komisie zo dňa 19.12.2022. Zmena operačného programu spočívala najmä v presunu časti zdrojov z prioritných osí 1, 3, 4 a 6 – „Vzdelávanie“, Zamestnanosť, „Sociálna inklúzia“ a Technické vybavenie v obciach s príslušnosťou marginalizovaných Rómskych komunít“ do novo vytvorených prioritných osí 10 a 11 „CARE-ESF“ a „CARE-ERDF“ určených na operácie zamerané na výzvy súvisiace s migráciou v dôsledku vojenskej agresie zo strany Ruskej Federácie a prispievajúce k investičným prioritám ESF v súlade s článkom 98 ods. 4 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013.

V roku 2023 bolo vypracovaných celkovo 5 verzií HVVV Operačného programu Ľudské zdroje 2014–2020, ktoré boli zaslané Pracovnej komisii pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR v súlade so Systémom riadenia EŠIF a MP CKO č. 11.

Prvá verzia harmonogramu obsahovala celkom šesť plánovaných priamych vyzvaní zaradených pod prioritné osi 10 a 11 bez identifikovaných synergických účinkov.

Riešenie utečeneckej krízy bolo doplnené ďalšími investíciami IROP a táto skutočnosť bola zohľadnená doplnením synergických účinkov v rámci aktualizácie HVVV verziou č.2.

Aktualizácia č.3 HVVV bola potrebná z dôvodu doplnenia ďalších priamych vyzvaní. V rámci prioritnej osi 10 boli zaradené štyri vyzvania súvisiace s riešením utečeneckej krízy a pod

prioritnú os 3 bolo zaradené vyzvanie „Podpora integračných podnikov II“ na základe schválených zámerov národných projektov.

Aktualizácia č.4 sa týkala najmä určenia nových prijímateľov pri dvoch vyzvaniach súvisiacich s riešením utečeneckej krízy a zaradeniu nového vyzvania pod prioritnú os 3 „Podpora pracovnej integrácie“.

Posledná aktualizácia č.5 sa týkala najmä vyradenia jedného vyzvania z prioritnej osi 10 zameranej na riešenie utečeneckej krízy a zaradenia jedného vyzvania pod prioritnú os 8 REACT-EÚ s názvom „Prvá pomoc III“. Uvedený projekt nadväzuje na už implementované národné projekty zamerané poskytnutie príspevku na udržanie zamestnanosti v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu v súvislosti so šírením ochorenia COVID-19.

OP EVS

V roku 2023 vykonal RO pre OP EVS jednu aktualizáciu Harmonogramu vyhlasovania výziev a vyzvaní na rok 2023.

Dôvodom aktualizácie Harmonogramu vyhlasovania výziev a vyzvaní bol presun nevyhláseného vyzvania z roku 2022 do roku 2023 a aktualizácia informácií týkajúcich sa zamerania vyzvania.

PRV

V priebehu roka 2023 bolo vyhlásených 7 výziev. V roku 2023 boli vykonané 3 aktualizácie HVVV v gescii PRV. Harmonogram sa aktualizoval z dôvodu doplnenia nových výziev a vyzvaní, zmeny termínov ich zverejnenia príp. indikatívnej výšky finančných prostriedkov určených na výzvu.

OP RH

Operačný program sa nachádza v poslednej fáze implementácie, oprávnenosť všetkých výdavkov v rámci podporených projektov skončila 31.12.2023. Riadiaci orgán (RO) pristúpil k uzatvoreniu všetkých dopytovo orientovaných výziev k dátumu 31.03.2023. Dátum ukončenia všetkých otvorených výziev, bol stanovený s ohľadom na zabezpečenie nevyhnutného času na výkon všetkých administratívnych a procesných úkonov zo strany RO vrátane zohľadnenia času nevyhnutného pre implementáciu schválených projektov zo strany prijímateľov. Zvyšný čas roku 2023 sa RO sústredil na administráciu došlých ŽoNFP a ŽoP. V prvom kvartáli 2024 sa ešte plánujú zadministrovať zvyšné ŽoP, tak aby súhrnné ŽoP boli posunuté smerom na Certifikačný orgán v požadovanom termíne.

V rámci OP RH 2014 – 2020 nedochádza k prekryvaniu podpory EŠIF s ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR.

INTERREG V-A SK-CZ

V roku 2023 bola vykonaná aktualizácia HVVV programu spolupráce Interreg V-A SK-CZ, ktorá sa týkala doplnenia plánovanej výzvy č. INTERREG V-A SK-CZ/2022/15.

INTERREG V-A SK-AT

V rámci programu spolupráce Interreg V-A SK-AT sa uplatňuje systém otvorených výziev až do vyčerpania alokácie programu. V roku 2023 bolo v rámci PO č. 1 (výskum, vývoj) uzavreté 9. hodnotiace kolo výzvy a v rámci PO č. 5 (technická pomoc) bolo uzavreté 3. a 4. hodnotiace kolo vyzvania pre projekty technickej pomoci.

OP TP

K 31. decembru 2023 bolo v rámci OP TP celkom otvorených 10 vyzvaní, ktorých alokácie budú podľa potreby priebežne až do vyčerpania zdrojov programu upravované, resp. vyzvania uzatvárané. Zmeny vyzvaní v roku 2023 sa týkali najmä ich uzatvorenia, navýšenia objemu finančných prostriedkov a úpravy formálnych podmienok.

K bodu 2. Identifikácia nedostatkov a prípadných problémov, s ktorými sa RO stretli pri identifikovaní synergii

Väčšina RO nezaznamenali výrazné problémy pri identifikácii synergii, spolupráca bola na dobrej úrovni. Všetky identifikované, resp. neidentifikované synergie boli výsledkom vzájomnej komunikácie a dohody.

RO pre OP KŽP má za to, že neboli zaznamenané výraznejšie problémy pri identifikácii synergii.

RO pre OP II RO pre OP II nezaznamenal výrazné problémy pri identifikácii synergii.

RO pre PRV nezaznamenal žiadne výrazné problémy, resp. nedostatky pri identifikácii synergii.

RO pre OP LŽ nezaznamenal žiadne výrazné problémy pri identifikácii synergii, spolupráca je na dobrej úrovni. Všetky identifikované, resp. neidentifikované synergie boli výsledkom vzájomnej komunikácie a dohody.

RO pre OP EVS nezaznamenal žiadne závažné nedostatky pri identifikovaní synergii.

RO pre OP TP nezaznamenal závažné nedostatky pri identifikovaní synergii.

RO pre Interreg V-A SK-CZ ani RO pre Interreg V-A SK-AT nepredkladá žiadne konkrétne nápravné opatrenia.

K bodu 3. Informácie o konkrétnych zrealizovaných synergických účinkoch v projektových témach podporených prostredníctvom rôznych programov, alebo programov priamo riadených EÚ a SR

RO pre OP KŽP

V rámci OP KŽP za rok 2023 v rámci vyhlasovaných výziev a vyzvaní neboli identifikované synergické účinky.

RO pre OP II

Synergické účinky v rámci dopravných projektov

V programe Integrovaná infraštruktúra neboli v roku 2023 v rámci vyhlasovaných výziev a vyzvaní identifikované synergické účinky.

Synergické účinky v rámci výskumno-inovačných projektov

V rámci viacerých projektov financovaných z prostriedkov OP II boli identifikované synergické účinky pri tvorbe pracovných miest a podpore zamestnanosti prostredníctvom OP IZ. Uvedené sa v praxi premietlo do vytvorenia a obsadenia pracovných miest v subjekte prijímateľa v dôsledku realizácie aktivít projektu cez OP II, na ktoré mohol prijímateľ čerpať dotáciu aj z projektov OP IZ, resp. dotáciu z národného projektu ÚPSVaR, ktoré boli zamerané na podporu zamestnanosti.

Synergická podpora bola rovnako identifikovaná s nástrojmi poskytovanými prostredníctvom SIH alebo finančnými sprostredkovateľmi formou návratnej pomoci – finančných nástrojov (záručné produkty, úverové produkty, investície do vlastného imania, investície do rizikového kapitálu, atď.).

MH SR začalo v prvom polroku 2021 poskytovať synergickú podporu podnikom, ktoré sú prijímateľmi regionálnej investičnej pomoci poskytovanej zo štátneho rozpočtu SR na realizáciu investičných zámerov v oblasti priemyselnej výroby podľa zákona č. 57/2018 Z. z. o regionálnej investičnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Poskytnutím finančných prostriedkov vyčlenených na túto výzvu dochádza k synergickej podpore z OP II pre investičný zámer, ktorému sa zároveň poskytuje regionálna investičná pomoc zo zdrojov štátneho rozpočtu SR. Zdroje OP II prostredníctvom tejto výzvy predstavujú pre podniky ďalší (doplňkový) zdroj financovania investičných zámerov a to vo forme priamej pomoci určenej na nákup strojov, prístrojov, zariadení a súvisiaceho dlhodobého nehmotného majetku (priemyselné práva, licencie, know-how a pod.). Výzva bola uzavretá v decembri 2022, avšak realizácia investičných zámerov prebiehala aj v roku 2023.

Synergický účinok k programom priamo riadenými EÚ bol identifikovaný v rámci poskytovania podpory z OP II k financovaniu 1. fázy významných projektov spoločného európskeho záujmu IPCEI - (výzva uzavretá v apríli 2022) a podpory projektov s tzv. známku excelentnosti za kvalitu (Seal of Excellence), ktoré neboli podporené z priamo riadených programov EK. Pre tieto projekty boli vyhlásené dve výzvy (zvlášť pre MRR a pre RR) ešte v roku 2021.

RO pre EVS

Synergické účinky na úrovni národných projektov implementovaných v rámci OP EVS sú zabezpečené najmä prostredníctvom Systému vzájomnej koordinácie medzi OP II a OP EVS, ktorého schválenie a následné uplatňovanie bolo podmienkou Európskej komisie na implementáciu oboch OP.

Interreg V-A SK-CZ

V programe Interreg V-A SK-CZ neboli v roku 2023 v rámci vyhlasovaných výziev a vyzvaní identifikované synergické účinky.

Interreg V-A SK-AT

V programe Interreg V-A SK-AT neboli v roku 2023 v rámci vyhlasovaných výziev a vyzvaní identifikované synergické účinky.

RO pre OP ĽZ identifikoval v roku 2022 synergie medzi výzvou zaradenou v rámci OP ĽZ PO8 REACT EÚ „*Rozvoj zručností na podporu trhu práce*“ so zameraním na profesijný rozvoj zručností z hľadiska disparít na trhu práce a PRV, ktorý zahrnul do harmonogramu výzvy v rámci PO1/podopatrenie 1.1 „*Podpora na akcie odborného vzdelávania a získavania zručností*“ so zameraním na vzdelávacie aktivity. Aktivity boli realizované prostredníctvom vyhlásenej výzvy č. 43/PRV/2019 pre podopatrenie 1.1. – Podpora na akcie odborného vzdelávania a získavania zručností PRV SR 2014 – 2020 a synergický účinok bolo relevantný aj v roku 2023. Podpora je zameraná na prehľbovanie, obnovovanie a šírenie vedomostí, zručností a schopností pracovníkov pôsobiacich v pôdohospodárskych podnikoch alebo v malých a stredných podnikoch vo vidieckych oblastiach a dopĺňa podporu poskytovanú v rámci REACT-EÚ prostredníctvom OP Ľudské zdroje.

V roku 2023 boli v spolupráci s IROP implementované projekty na riešenie utečeneckej krízy, ktoré vzájomným pôsobením predstavujú synergický vplyv na dosiahnutie významnejšej pomoci na zvládnutie riešenia tejto situácie v SR a pomoci cieľovým skupinám. Celkom 9 národných projektov vyhlásených RO pre Ľudské zdroje v rámci prioritných osí 10 a 11 dopĺňa jedna výzva a jedno vyzvanie vyhlásených prostredníctvom IROP, ŠC 9.1. IROP-PO9-SC91-2023-108 a IROP-PO9-SC91-2023-109.

Ďalej pretrvávala synergia na úrovni oprávnených aktivít (identifikovaná v roku 2021) medzi vyzvaním OPLZ-PO1/2021/NP/1.1.1-01 „*Zmiernenie dopadu pandémie ochorenia COVID-19 na vzdelávací proces na stredných školách vrátane zlepšenia dostupnosti vzdelávania*“ a Integrovaným regionálnym operačným programom v rámci ŠC 2.2.3 „*Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní*“, konkrétne išlo o zabezpečenie materiálno-technického zariadenia/vybavenia IT pre stredné školy.

Jedným z ďalších konkrétnych príkladov synergického efektu sú projekty implementované prostredníctvom iniciatívy Catching up regions (CURI) v rámci Prešovského samosprávneho kraja pre stredné odborné školy. Vybrané stredné školy (napr. SOŠ agropotravinárska a technická v Kežmarku, SOŠ polytechnická Andyho Warhola v Medzilaborciach a Stredná odborná škola v Starej Ľubovni) sú podporené z výzvy IROP-PO2-SC223-2020-57 „*Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní*“ v rámci Iniciatívy Catching-up Regions (EFRR zdroje), ako v rámci národného projektu „*Zlepšenie stredného odborného školstva v Prešovskom samosprávnom kraji*“ v rámci PO 1 OP ĽZ (ESF zdroje).

Ďalším z úspešných príkladov synergického efektu sú projekty implementované prostredníctvom iniciatívy Catching up regions (CURI) v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja pre stredné odborné školy. Vybrané stredné školy (napr. Stredná priemyselná škola Jozefa Murgaša v Banskej Bystrici, Stredná odborná škola Pod Bánošom v Banskej Bystrici, Stredná odborná škola služieb a lesníctva v Banskej Štiavnici, Spojená škola v Detve, Stredná odborná škola technická a agropotravinárska v Rimavskej Sobote, Stredná odborná škola – Szakközépiskola v Tornali) sú podporené z výzvy IROP-PO7-SC75-2022-90 „*Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní*“ v rámci Iniciatívy Catching-up Regions (EFRR zdroje), ako v rámci národného projektu „*Posilnenie regionálneho riadenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy smerom k zlepšeniu kvality, atraktivity a vyššej orientácii na trh práce v Banskobystrickom kraji*“ v rámci PO 8 OP ĽZ (ESF zdroje).

RO pre PRV

V roku 2023 boli v rámci PRV identifikované synergie s OP ĽZ PO3/IP 3.1/ŠC 3.1.1 - NP s kódom OPLZ-NP-2021/3.1.2/02, názov výzvy: Nestrať prácu – vzdelávajú sa a s OP ĽZ PO8/IP 8.1/ŠC 8.1.1 - Výzva s kódom OPLZ-DOP-2022/8.1.1/RO-01, názov výzvy: Rozvoj zručností na podporu trhu práce. V prípade POO to boli synergie pre výzvy zamerané na výstavbu nových zdrojov elektriny z OZE, Modernizácia existujúcich zdrojov elektriny z OZE - bioplynové stanice, Investície do modernizácie existujúcich zdrojov elektriny z OZE („repowering“) - bioplynové stanice. OP KŽP: výzva na Výstavba zariadení na využitie slnečnej energie na výrobu elektriny. Synergie boli identifikované aj s OP Potravinovej a základnej materiálnej pomoci 2014 - 2020 (OP FEAD).

RO pre IROP

RO pre IROP uviedol, že v nadväznosti na zameranie výziev v roku 2023 synergický účinok bol identifikovaný s výzvami OP ĽZ v prípade výzvy IROP v rámci špecifického cieľa ŠC 9.1 Riešenie migračných výziev v dôsledku vojenskej agresie voči Ukrajine, pre špecifické ciele OP ĽZ ŠC 10.1.1 a ŠC 11.1.1 (Riešenie migračných výziev v dôsledku vojenskej agresie).

RO pre OP TP

OP TP v spolupráci s riadiacimi orgánmi ostatných OP priebežne identifikoval synergické prepojenia v rámci technických pomoci jednotlivých OP v nasledujúcich oblastiach - administratívne kapacity, hodnotenie a štúdie, systémová a technická podpora, informovanie a publicita.

OP TP pôsobí doplnkovo taktiež pre oblasť riadenia a zvyšovania kvality administratívnych kapacít EŠIF pre budovanie efektívnej verejnej správy, za ktorú je zodpovedné Ministerstvo vnútra SR ako RO pre OP EVS. Podpora projektov na princípe doplnkovosti bola zabezpečená dodržiavaním deliacich línií medzi OP EVS a OP TP - verejné obstarávanie, analytické kapacity, sociálny dialóg a boj proti korupcii.

K bodu 4. Záverečné vyhodnotenie navrhovaných a zrealizovaných synergických a komplementárnych účinkov v rámci programového obdobia 2014-2020 v projektových témach podporených prostredníctvom rôznych programov, alebo programov priamo riadených EÚ a SR

OP II

Najvýznamnejšie synergické účinky v rámci programového obdobia 2014-2020 sa v prípade OPII prejavili predovšetkým vo vzťahu k programom IROP, OP KŽP, OP ĽZ. Vzájomná synergia sa týkala najmä dopravných projektov (verejná osobná, cestná a železničná infraštruktúra), prejavovala sa v oblasti zelenej infraštruktúry, pri tvorbe pracovných miest a podpore zamestnanosti, pri podpore podnikov, v oblasti zabezpečenia materiálno-technického vybavenia IT pre stredné školy a pri podpore dobiehajúcich regiónov „Catching-up regions“. Z pohľadu komplementarity a synergických efektov je možné pozitívne hodnotiť aj využitie zdrojov CEF-Doprava na financovanie dopravných projektov. Alokáciou týchto zdrojov sa zvýšila kvalita a bezpečnosť železničnej dopravy a zároveň umožnili implementáciu projektov infraštruktúry na využitie alternatívnych palív. Pozitívne je možné hodnotiť aj synergickú

podporu podnikom, ktoré boli prijímateľmi regionálnej investičnej pomoci poskytovanej zo štátneho rozpočtu SR a synergickú podporu z finančných nástrojov SIH-u.

OP EVS

V období od roku 2018 do roku 2023 vykonal RO pre OP EVS sumárne 11 aktualizácií v plánoch/harmonogramoch vyhlasovania výziev a vyzvaní, intervenciách medzi programami EÚ a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnymi stratégiami, čo predstavuje priemerne 2 zmeny ročne. Najvýraznejšia zmena v rámci aktualizácie HVVV nadväzovala na Vykonávacie rozhodnutie Európskej komisie č. C(2021)4249 zo dňa 08.06.2021, ktorým bola schválená revízia Operačného programu Efektívna verejná správa (verzia 5.0), jej predmetom bolo doplnenie novej prioritnej osi č. 4 s názvom REACT – EU zameranej na naplnenie tematického cieľa „Podpora nápravy dôsledkov krízy v kontexte pandémie COVID-19 a príprava zelenej, digitálnej a odolnej obnovy hospodárstva“ a s tým súvisiace navýšenie finančnej alokácie OP EVS na rok 2021 o 85 288 928,- EUR a následne v nadväznosti na Vykonávacie rozhodnutie Európskej komisie č. C(2022) 5994 zo dňa 16.08.2022, ktorým bola schválená revízia OP EVS (verzia 8.0), ktorej predmetom bolo v rámci prioritnej osi č. 4 s názvom REACT – EU navýšenie alokácie OP EVS na rok 2022 o druhú tranžu REACT – EU vo výške 17 890 012,- EUR.

Synergické účinky na úrovni národných projektov implementovaných v rámci OP EVS boli zabezpečené najmä prostredníctvom Systému vzájomnej koordinácie medzi OP II a OP EVS, ktorého schválenie a následné uplatňovanie bolo podmienkou Európskej komisie na implementáciu obidvoch OP.

Čo sa týka dopytovo - orientovaných výziev, v roku 2019 vyhlásilo RO pre OP EVS dve dopytovo – orientované výzvy určené pre regionálnu a miestnu samosprávu, v rámci ktorých boli realizované aktivity, ktoré sú synergické/komplementárne k dvom iniciatívam Európskej komisie. V rámci prešovského a banskobystrického kraja boli z prostriedkov OP EVS realizované opatrenia synergické k iniciatíve EK „Iniciatíva dobiehajúcich regiónov“ a v rámci trenčianskeho kraja (mesto Prievidza) boli realizované aktivity komplementárne k iniciatíve Uhoľné regióny v prechode (Horná Nitra).

OP ĽZ

V rámci prípravy Harmonogramu vyhlasovania výziev a vyzvaní RO pre OP Ľudské zdroje 2014-2020 postupoval v zmysle záväznej dokumentácie, najmä podľa Systému riadenia EŠIF a MP CKO č.11. V úvodných rokoch implementácie zaznamenal RO pre OP Ľudské zdroje zvýšenú administratívnu náročnosť pri príprave a aktualizácii plánovaných investícií, ktorá bola spôsobená najmä potrebou vyhotovovania aj Plánu vyhlasovania výziev a vyzvaní (prílohy č.3 MP CKO č. 11), pričom uvedený dokument obsahoval v podstate rovnaké údaje ako Harmonogram výziev a vyzvaní. Podľa verzie 7 MP CKO č. 11 účinnej od 15.6.2021 sa zmeny týkajúce synergických účinkov vykazovali prostredníctvom aktualizácií zjednoteného dokumentu Harmonogramu vyhlasovania výziev a vyzvaní. Zjednodušením záväznej dokumentácie sa zároveň zrýchlila vzájomná komunikácia a sprehľadnil samotný proces schvaľovania.

RO pre OP Ľudské zdroje ani sprostredkovateľské orgány SO MŠVVŠ SR a SO MV SR nezaznamenali žiadne výrazné problémy pri identifikácii synergií, spolupráca medzi rezortmi bola na dobrej úrovni. Všetky identifikované, resp. neidentifikované synergie boli výsledkom vzájomnej komunikácie a dohody.

Najčastejším dôvodom na aktualizáciu harmonogramov bolo presúvanie výziev a vyzvaní na neskoršie obdobie oproti pôvodnému plánu a v závere programového obdobia aj viacnásobné doplnenie harmonogramu z dôvodu zvýšenia dynamiky kontrahovania alokácií a zabezpečenie lepšieho čerpania zdrojov EÚ.

Implementáciu výrazne ovplyvnila od roku 2020 pandémia ochorenia COVID 19 a v tomto kontexte došlo výrazným zmenám v plánovaní realizácie OP Ľudské zdroje, ktoré vyústili do revízie. Zmena operačného programu zo dňa 28.5.2021, verzia 8.0 spočívala najmä v pridelení časti zdrojov REACT-EU, ktoré boli sprístupnené Slovensku ako vonkajšie pripísané príjmy v súlade s článkom 3 ods. 1 nariadenia Rady (EÚ) 2020/20942 v rámci nového tematického cieľa „Podpora obnovy po kríze spojenej s pandémiou COVID-19 vrátane jej sociálnych dôsledkov a príprava zeleného, digitálneho a odolného oživenia hospodárstva“ a tým bola vytvorená nová prioritná os PO8 REACT EU. V nadväznosti na to prebiehali v roku 2021 najvýraznejšie aktualizácie Harmonogramu vyhlasovania výziev a vyzvaní, kedy došlo k zaradeniu až 13-tich nových výziev a vyzvaní pod novú prioritnú os 8 REACT-EÚ.

OP IROP

Počas implementácie IROP bolo spolu naplánovaných 99 výziev, z toho 5 vyzvaní národných projektov a 31 vyzvaní technickej pomoci (RO pre IROP a 7 SO pre IROP). Harmonogramy (plány) vyhlasovania výziev IROP boli aktualizované v 36 prípadoch. Najčastejšie synergické účinky výziev IROP boli identifikované s nasledovnými programami EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ: OP II, OP ĽZ, Programy Interreg, Program Stredná Európa, PRV a OP TP.

INTERREG V-A SK-CZ

Z hľadiska synergických účinkov medzi programom Interreg V-A SK-CZ a ostatnými operačnými programami EŠIF a ďalšími nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnych stratégií v SR hodnotí RO pre Interreg V-A SK-CZ programové obdobie 2014-2020 ako zodpovedajúce východiskám a očakávaniam pri príprave programu Interreg V-A SK-CZ zohľadňujúc špecifické postavenie programov cezhraničnej spolupráce v systéme EŠIF v podmienkach SR. Programy cezhraničnej spolupráce zo svojej samotnej podstaty predstavujú určitú nadstavbu národných operačných programov, pričom vytvárajú pridanú hodnotu v podobe spolupráce subjektov na opačných stranách medzištátnej hranice. Do riadenia a implementácie týchto programov sú zapojení programoví partneri z rôznych členských štátov, pričom najväčší dôraz je kladený práve na kooperačný charakter vzájomnej spolupráce, čo je pre úspešné adresovanie skutočných potrieb cezhraničného územia nevyhnutné. Z tohto hľadiska možno vo vzťahu k procesom na úrovni programu Interreg V-A SK-CZ zhodnotiť jeho postavenie v rámci Pracovnej komisie zväčša ako formálne.

INTERREG V-A SK-AT

Z hľadiska synergických účinkov medzi programom Interreg V-A SK-AT a ostatnými operačnými programami EŠIF a ďalšími nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnych stratégií v SR hodnotí RO pre Interreg V-A SK-AT programové obdobie 2014-2020 ako zodpovedajúce východiskám a očakávaniam pri príprave programu Interreg V-A SK-AT zohľadňujúc špecifické postavenie programov cezhraničnej spolupráce v systéme EŠIF v podmienkach SR. Programy cezhraničnej spolupráce zo svojej samotnej podstaty predstavujú určitú nadstavbu národných operačných programov, pričom vytvárajú pridanú hodnotu v podobe spolupráce subjektov na opačných stranách medzištátnej hranice. Do riadenia a implementácie týchto programov sú zapojení programoví partneri z rôznych členských štátov, pričom najväčší dôraz je kladený práve na kooperačný charakter vzájomnej spolupráce, čo je pre úspešné adresovanie skutočných potrieb cezhraničného územia nevyhnutné. Z tohto hľadiska možno vo vzťahu k procesom na úrovni programu Interreg V-A SK-AT zhodnotiť jeho postavenie v rámci Pracovnej komisie zväčša ako formálne.

INTERACT III

Program INTERACT III ukončil implementáciu programu k 30.11.2022 a koncom apríla 2023 boli predložené záverečné žiadosti o platbu všetkých prijímateľov certifikačnému orgánu.

Monitorovací výbor na svojom 18. zasadnutí dňa 05.12.2023 (online) odsúhlasil začatie písomného postupu schvaľovania Záverečnej správy o vykonávaní programu Interact III. Program bude formálne ukončený po predložení záverečných účtov programu a záverečnej správy o implementácii vo februári 2024 prostredníctvom SFC2014.

Počas programového obdobia 2014 – 2020 sa programu INTERACT podarilo výrazne prekročiť svoje výkonnostné ciele tak, ako je aj uvedené v tabuľke nižšie.

Interact III output indicators (as of 30 November 2022)

ID	Type	Indicator	Measurement unit	Milestone 2018	Final target (2023)	Achievement Nov. 2022	Achievement Nov. 2022 (%)
1	Output	Number of events	Number	197	890	946,60	106,36
2	Output	Number of tools	Number	55	250	454,50	181,80
3	Output	Participants to Interact events	Number	2 935	13 240	26 531	200,39

Z pohľadu finančného plnenia, celkové čerpanie na úrovni programu predstavovalo 99,30% tak, ako je uvedené v tabuľke nižšie.

Interact III financial progress (as of 29 September 2023)

Prior-ity no.	Priority name	Fund	Basis for the calculation of Union support	Total funding (euro)	Co-financing rate (%)	Total eligible cost of operations selected for support (euro)	Proportion of the total allocation covered with selected operations (%)	Public eligible cost of operations selected for support (euro)	Total eligible expenditure declared by beneficiaries to the MA (euro)	Proportion of the total allocation covered by eligible expenditure declared by beneficiaries (%)
1	Service delivery	ERDF	Public	43 841 530,00	85,00	43 841 530,00	100,00	37 265 300,00	43 527 374,45	99,28
2	Technical assistance	ERDF	Public	2 502 699,00	85,00	2 502 699,00	100,00	2 127 294,00	2 490 721,73	99,52
Total		ERDF	Public	46 344 229,00	85,00	46 344 229,00	100,00	39 392 594,00	46 018 096,18	99,30

Na základe hodnotenia podujatí sa priemerná ročná miera spokojnosti s podujatiami programu Interact pohybovala v rozmedzí od 4,33 do 4,58 čím prekročila základnú úroveň pre porovnanie, ktorá predstavuje hodnotu 4,19.

Podujatia a nástroje programu Interact III prispeli k lepšiemu, účinnejšiemu, efektívnejšiemu a na výsledky orientovanejšiemu riadeniu programov Interreg, čo malo následne priamy vplyv na ich vybrané tematické ciele v rámci politiky súdržnosti. Všetky hodnotiace správy potvrdili pozitívny vplyv programu Interact na postupy v rámci Interreg programov. Týmto spôsobom Interact nepriamo, ale pozitívne, prispel k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu. Program Interact III sa zameriaval najmä na zvyšovanie tematických znalostí pracovníkov programu a ponúkal fóra na výmenu medzi programami v týchto tematických oblastiach.

B. Zástupcovia za príslušné nástroje podpory EÚ a SR

Gestor HP RMŽ a ND

Členom pracovnej komisie je okrem expertných zástupcov RO, zástupcov SR zodpovedných za implementáciu programov EÚS, CKO aj gestor HP RMŽ a ND. Gestor HP RMŽ a ND má, ako každý člen pracovnej komisie, hlasovacie právo.

Gestor HP RMŽ a ND zabezpečuje horizontálne princípy prierezovo v rámci EŠIF. Pri zabezpečení koordinácie, posúdenia a preskúmania synergií výziev, vyzvaní NP, vyzvaní veľkých projektov a vyzvaní projektov technickej pomoci, ako aj ich zmien GHP RMŽ a ND dohliada, aby boli HP RMŽ a ND správne a efektívne implementované v rámci EŠIF.

Gestor HP RMŽ a ND spolupracoval s RO OP ĽZ pri realizácii externého hodnotenia OP ĽZ a bol zadávateľom 3 externých hodnotení plnenia a monitorovania HP RMŽ a ND, pričom jedno „Hodnotenie príspevku OP ĽZ k HP RMŽaND v kontexte implementácie OP financovaných z EŠIF“ bolo vykonané prierezovo vo všetkých operačných programoch.

CEF – Doprava

V nadväznosti na predošlú Hodnotiacu správu bola v septembri 2023 otvorená viacročná výzva CEF Doprava v rámci obdobia 2021-2027. Snahou MD SR je využiť finančné prostriedky nástroja CEF v maximálne možnej miere. Medzi ciele v období 2021-27 je okrem iného dobudovanie koridoru základnej siete TEN-T Orient – východné Stredomorie na území SR, rozvoj infraštruktúry rýchlo nabíjajúcich staníc, ako aj rozvíjanie prepojení na Ukrajinu.

Výzvy CEF sú zväčša otvorené do konca januára nasledujúceho roku, tzn. že termíny na predkladanie projektových žiadostí sú 31.1.2024. Zároveň vyhodnotenie uvedených výziev sa uskutoční v priebehu roka 2024.

Z predošlých výziev, uvedených v minuloročnej správe boli vybrané nasledujúce projekty:

Za ŽSR je to projekt „Komplexná rekonštrukcia a elektrifikácia trate Devínska Nová Ves – štátna hranica (Marchegg)“ a spoločnosť ZSSK Cargo uspela s projektami „Modernizácia Terminálu kombinovanej dopravy Dobrá – I. etapa“ a „Implementácia vozidlovej časti ERTMS/ETCS na rušne ZSSK CARGO radu 131 a 363“.

MD SR v spolupráci s Via Donau uspelo s projektom „FAIRway Danube II“. V rámci kohéznej obálky bude podporený aj projekt spoločnosti OMV zameraný na budovanie siete rýchlo nabíjajúcich staníc pre elektromobily.

V roku 2023 bola vyhodnotená aj výzva pre vojenskú mobilitu a v rámci relatívne vysokej konkurencie uspela NDS a. s. s projektom „Rozvoj vojensko-civilného potenciálu VIA CARPATIA na území SR“.

MD SR v rámci výziev CEF doprava 2023 podporilo 8 projektových žiadostí (počet v čase písania textu ešte nemusí byť konečný) na podporu železničnej, vodnej a cestnej infraštruktúry.

MD SR podporilo aj tri projekty spoločnosti ZSSK Cargo.

„Implementácia vozidlovej časti ERTMS/ETCS na hnacích dráhových vozidlách ZSSK CARGO radu 131 a 363“

„Modernizácia terminálu kombinovanej dopravy Dobrá – I. Fáza“

„Odstránenie bariér zvýšenia modálneho podielu a zefektívnenie súčasného systému prepravy jednotlivých vozňových zásielok v železničnej nákladnej doprave“

Nástroj CEF aj v rámci obdobia 2021-2027 naďalej zostáva vplyvným faktorom pri implementácii projektov alternatívnych palív. MD SR podporilo žiadosť na podporu projektu na budovanie infraštruktúry rýchlo nabíjajúcich staníc (spoločnosť OMV).

V neposlednom rade MD SR podporilo aj žiadosti na projekty Bezpečného parkoviska v areáli logistického parku pri Opatovciach (DaliTrans) a Odstraňovania prekážok interoperability medzi subjektmi v železničnej nákladnej doprave s osobitným zameraním na intermodálnu dopravu (OLTIS Group).

Interreg Program dunajského regiónu

V roku 2023 boli schválené prvé štandardné projekty Programu dunajského regiónu. Schválených bolo 60 projektov s celkovou alokáciou 100 miliónov eur, v ktorých má zastúpenie 52 slovenských projektových partnerov.

Druhá štandardná výzva bola vyhlásená 2. novembra 2023 s alokáciou 38,7 miliónov eur, ktorá bude otvorená do 29. marca 2024.

Okrem toho bola 27. novembra 2023 vyhlásená špecifická výzva Seed Money Facility, čo je malý finančný nástroj implementovaný v rámci Programu dunajského regiónu so zámerom podporiť prípravu projektov relevantných z hľadiska dunajskej stratégie, ktorý by mali byť následne podporené v rámci iných finančných dotačných schém. Táto výzva bude otvorená tiež do 29. marca 2024.

MIRRI SR zaviedlo pre slovenských projektových partnerov spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu vo výške 12% alebo 20% podľa typu organizácie. Pre potenciálnych žiadateľov poskytuje národný kontaktný bod konzultácie (osobné, online, emailom).

Okrem toho sa z prostriedkov Programu dunajského regiónu finančne podporujú koordinátori jednotlivých prioritných oblastí dunajskej stratégie. Prioritnú oblasť 4 (ochrana vôd) spolukoordinuje MŠVVŠ SK a prioritnú oblasť 7 (vedomostná spoločnosť) MŠVVŠ SK.

Interreg Stredná Európa

Od 2. marca 2023 do 17. mája 2023 prebehla druhá výzva Programu Interreg Stredná Európa. V rámci výzvy bolo predložených celkovo 210 projektových návrhov s účasťou 1843 organizácií zo všetkých krajín zapojených do programu aj mimo nich. Celkovo je v projektových žiadostiach zapojených 168 projektových partnerov zo Slovenska. Schvaľovanie projektov sa očakáva na stretnutí monitorovacieho výboru 31.1.-1.2.2024.

V súvislosti s vyhlásením druhej výzvy v programe Interreg Stredná Európa Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR ako národný kontaktný bod pre program Interreg Stredná Európa 2021-2027 zorganizovalo 14. apríla 2023 jednodňový tréning k príprave projektu v tomto programe.

MIRRI SR zaviedlo pre slovenských projektových partnerov spolufinancovanie z prostriedkov štátneho rozpočtu vo výške 12% alebo 20% podľa typu organizácie. Pre potenciálnych žiadateľov poskytuje národný kontaktný bod konzultácie (osobné, online, emailom).

Synergie zo strany Programu dunajského regiónu a Programu Stredná Európa nie sú aktívne identifikované, nakoľko SR v týchto programoch nie je riadiacim orgánom, avšak spolupráca a komunikácia s riadiacimi orgánmi pri určovaní synergií prebieha na dobrej úrovni.

ESPON 2030

Cieľom programu je podpora výskumu v oblasti územného plánovania a rozvoja, a taktiež na propagáciu a podporu európskeho územného rozmeru v oblasti rozvoja a spolupráce, a to prostredníctvom tvorby územných dôkazov. Riadiacim orgánom programu je Ministerstvo energetiky a územného plánovania so sídlom v Luxembursku, ďalšie orgány programu a prvostupňová kontrola tiež sídlia v Luxembursku.

Za implementáciu aktivít programu ESPON je zodpovedný jediný prijímateľ – ESPON EGTC, ktorý zabezpečuje vyhlasovanie výziev a aj kontrolu možných synergických účinkov s ostatnými programami. V roku 2023 bolo v rámci programu ESPON vyhlásených 13 výziev, z toho bolo 7 výziev na európske výskumné projekty (ERP) a 6 výziev na cielené analýzy (TA).

MD SR, ako národný orgán programu ESPON 2030, neeviduje žiadne synergické účinky s ostatnými programami.

Program INTERACT

Program Európskej územnej spolupráce Interact poskytuje svoje služby programom územnej spolupráce (Interreg) vo všetkých členských štátoch EÚ, v Nórsku a vo Švajčiarsku. Poskytuje odborné poradenstvo prostredníctvom školení, workshopov, seminárov, konferencií; pomáha vytvárať siete kontaktov a pracovné skupiny; publikuje praktické príručky, štúdie, výskumy, vytvára vzory formulárov; poskytuje taktiež individuálne poradenstvo. Cieľom je posilnenie účinnosti politiky súdržnosti podporovaním výmeny skúseností, prenosu osvedčených postupov a šírenia inovatívnych prístupov medzi programami Interreg a partnermi, program taktiež prispieva svojimi aktivitami o. i. aj v rámci makroregionálnych stratégií, a to najmä moderovaním štruktúrovaného dialógu a zabezpečením výmeny skúseností pri budovaní kapacít pre makroregionálne stratégie, identifikáciou potenciálu pre ďalšie výmeny a spoluprácu, návrhmi na ďalšiu tematickú koordináciu a spoluprácu a zefektívnenie komunikačných aktivít. Program Interact poskytuje služby online formou, ako aj podujatia s fyzickou účasťou prostredníctvom kontaktných kancelárií vo Viedni, Valencii, Turku a vo Viborgu.

Rok 2023 sa niesol v znamení spustenia implementácie nového programu Interact IV 2021-2027, ktorý začal svoju činnosť v decembri 2022. Dôležité bolo dosiahnuť plynulý prechod medzi programami bez prerušenia poskytovaných služieb.

Program Interact sa v roku 2023 aj naďalej venoval vývoju elektronického monitorovacieho systému Jems, ktorý podporuje viac ako 50% Interreg programov. Dôležitým míľníkom pre Interact na jeseň roku 2023, bolo spustenie tzv. Interact Akadémie, ktorá poskytuje súbor komplexných certifikovaných školení a vzdelávacích kurzov založených na kombinácii samoštúdia a organizovaných aktivít, ktoré sú prispôbované pre potreby Interreg komunity. V roku 2023 program Interact predstavil úplne nový formát podujatia tzv. Interreg Knowledge Fair, ktorého zámerom bolo poskytnúť priestor na výmenu informácií a skúseností medzi zástupcami Interreg programov. V rámci podujatia sa uskutočnilo 34 rôznych workshopov, k dispozícii bolo 7 informačných stánkov, všetko s témami programového a finančného manažmentu a komunikácie programov. Podujatia sa zúčastnilo viac ako 200 účastníkov zo 78 Interreg programov.

Pozornosť programu Interact v novom programovom období bude v roku 2024 naďalej venovaná najmä zvyšovaniu kvality riadenia Interreg programov, zlepšovaniu zručností jednotlivcov, posilňovaniu kapacity programov zachytiť a propagovať svoje výsledky, zabezpečovaniu výmeny vedomostí, skúseností a podporovaniu spolupráce a partnerstiev medzi EÚ a tretími krajinami vrátane krajín IPA a NEXT.

Program Interact sa v roku 2024 sústreďí taktiež na oficiálne spustenie prípravy a konzultácií týkajúcich programového obdobia po roku 2027. Konzultácie budú prebiehať na dvoch úrovniach. Na jednej budú programy samé konzultovať so svojimi aktérmi o tom, ako by mala vyzeráť budúcnosť konkrétneho programu. Na druhej úrovni bude Interact konzultovať so samotnými programami najmä o regulačnom rámci, t.j. či sú súčasné nariadenia dobre nastavené, prípadne, ktoré časti navrhujú zmeniť a prečo. Taktiež bola zostavená indikatívna roadmap na rok 2024, ktorá pozostáva z nasledovných kľúčových podujatí:

1. Interreg Annual Event (25. - 26.10.2023) – spustenie prípravy programového obdobia Post 2027;
2. Interreg Knowledge Fair (05. – 07.03.2024) – jeden celý deň bude venovaný len Post 2027, kde bude prebiehať strategická diskusia;
3. Na jeseň 2024 bude Interact organizovať podujatie, ktoré sa bude venovať len zhodnoteniu/posúdeniu post 2027 diskusií;
4. Na jar 2025 bude EK organizovať podujatie, na ktorom budú odprezentované výsledky konzultácií o post 2027.

Interreg Europe

Cieľom programu medziregionálnej spolupráce Interreg Europe je prostredníctvom výmeny skúseností a osvedčených postupov medzi regiónmi a vzdelávania sa v oblasti tvorby politík a stratégií zlepšiť implementáciu politík a programov regionálneho rozvoja, predovšetkým programov spadajúcich pod cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca v štyroch prioritných oblastiach: „Výskum, technologický vývoj a inovácie“, „Konkurencieschopnosť MSP“, „Nízkouhlíkové hospodárstvo“ a „Životné prostredie a efektívne využívanie zdrojov“. Tento cieľ sa program snaží dosiahnuť prostredníctvom dvoch opatrení: podporou projektov medziregionálnej spolupráce a platformy pre štúdium európskych politík regionálneho rozvoja.

Celkovo boli na úrovni programu Interreg Europe v rozmedzí rokov 2015 – 2018 vyhlásené štyri verejné výzvy (každý rok jedna), pričom každá výzva bola otvorená pre všetky štyri prioritné osi. V rámci týchto výziev bolo schválených 258 projektov, na realizácii ktorých sa zúčastňovalo celkom 2 109 projektových partnerov z celej Európy. Na národnej úrovni bolo celkovo schválených 22 projektov za účasti 25 slovenských projektových partnerov. V roku 2021 bola vyhlásená (v poradí piata) výzva na dodatočné aktivity určená výlučne pre 258 projektov schválených v predchádzajúcich výzvach. Jej zámerom bolo poskytnúť bežiacim projektom viac priestoru (z časového aj finančného hľadiska) pre riešenie problémov, ktoré so sebou priniesla kríza spôsobená pandemiou spojenou s ochorením COVID-19. V rámci tejto výzvy získalo 78 projektov dodatočné financovanie na ďalšiu výmenu skúseností a implementáciu pilotných aktivít zameraných na prekonávanie obmedzení spôsobených COVID-19 krízou v tematickej oblasti riešenej daným projektom. Týmto sa zazmluvnili všetky finančné prostriedky alokované v programe (više 337 mil. eur z EFRR). Žiadne ďalšie výzvy v rámci predmetného programu vyhlásené neboli. Ku koncu roka 2023 všetkých 258 projektov ukončilo svoju implementáciu a predložilo svoje záverečné správy o pokroku. Konečná miera čerpania EFRR prostriedkov vyčlenených na projekty programu Interreg Europe je 97 %. Čerpanie rozpočtu prideleného slovenským partnerom predstavuje 91 %. Projektom sa vďaka spolupráci viac- a menej-rozvinutých regiónov podarilo identifikovať takmer 6 000 osvedčených postupov, zorganizovať viac ako 16 000 podujatí určených na výmenu skúseností a vypracovať viac ako 1 700 akčných plánov zameraných na zlepšenie stratégií regionálneho rozvoja. Vďaka programu Interreg Europe si viac ako 22 000 zamestnancov európskych regiónov zvýšilo svoju kvalifikáciu v oblasti tvorby a realizácie politík regionálneho rozvoja a vyše 1 200 politík a stratégií regionálneho rozvoja a takmer 1,5 mld. eur bolo programom Interreg Europe ovplyvnených (napr. formou zmeny riadenia stratégií/programov regionálneho rozvoja, vyhlasovaním nových výziev, predkladaním nových typov projektov a pod.).

Ministerstvo hospodárstva SR, ako národný orgán programu Interreg Europe, neeviduje synergické účinky s ostatnými programami, keďže v tomto programe nevystupuje ako riadiaci orgán. (Výzvy vyhlasuje riadiaci orgán vo Francúzsku na základe rozhodnutia nadnárodného monitorovacieho výboru zloženého zo zástupcov 30 zapojených štátov, t. j. 27 členských štátov EÚ, Veľkej Británie, Nórska a Švajčiarska.) Komunikácia s ostatnými slovenskými riadiacimi orgánmi pri určovaní synergií prebiehala v roku 2023 bez problémov. Z hľadiska programového riadenia (tzn. načasovania a obsahového zamerania výziev programu Interreg Europe) neboli v priebehu programového obdobia 2014 – 2020 identifikované synergie medzi programom Interreg Europe a ostatnými programami implementovanými na území SR. Tento fakt vyplýva z nadnárodného riadenia a osobitného zamerania programu Interreg Europe. Synergické účinky programu Interreg Europe sa prejavujú pri implementácii slovenských programov a stratégií regionálneho rozvoja formou upraveného riadenia týchto politík, zamerania následne vyhlasovaných výziev alebo formou predkladania nových typov projektov, pri ktorých sa využijú nové poznatky získané vďaka medziregionálnej spolupráci.

C. Makroregionálne stratégie v SR

Makroregionálne stratégie sa stali neoddeliteľnou súčasťou politického rámca EÚ, majú veľký potenciál a jedinečným a inovačným spôsobom prispievajú k spolupráci v rámci EÚ, ako aj k spolupráci so susednými krajinami. Makroregionálne stratégie tvoria jedinečný integrovaný rámec na riešenie spoločných výziev a sú relevantným nástrojom na optimálne využitie existujúcich finančných zdrojov, najmä v kontexte globalizácie.

V súčasnosti existujú štyri makroregionálne stratégie - baltická, dunajská, jadransko-iónska a alpská stratégia.

Týždeň makroregionálnych stratégií

V dňoch 24.-28. apríla 2023 sa už po štvrtýkrát uskutočnil Týždeň makroregionálnych stratégií EÚ v hybridnom formáte v Bruseli pod heslom Transformáciou k prosperite.

Od pondelka do stredy (24.-26. apríla 2023) sa konalo celkovo deväť stretnutí zainteresovaných strán (stakeholder sessions) zameraných na rôzne aktuálne partikulárne témy. Súčasťou týždňa MRS bolo aj stretnutie na vysokej úrovni pre makroregionálne stratégie za účasti národných koordinátorov všetkých krajín zúčastňujúcich sa na MRS. Hlavnou témou bola prezentácia 4. správy Európskej komisie o implementácii MRS EÚ, ktorá zohľadnila veľké výzvy, vrátane pandémie COVID-19 a vojny na Ukrajine.

Počas druhej časti stretnutia 4 predsedníctva MRS diskutovali o spôsoboch, ako zvýšiť vzťah zúčastnených krajín k MRS a ďalej poveriť kľúčových hráčov MRS jasnými mandátmi, efektívnou rozhodovacou schopnosťou a jasnou víziou toho, ako ich oblasti práce môžu prispieť k širšiemu politickému kontextu a zároveň zabezpečiť stabilné prostredie s prístupom k potrebným zdrojom, technickým kapacitám a zručnostiam.

Stratégia EUSDR

Činnosti spolupráce v rámci dunajskej stratégie sa zameriavajú na štyri piliere: prepojenie regiónu; ochrana životného prostredia; budovanie prosperity prostredníctvom bezpečnosti a budovania kapacít a posilňovanie sociálno-ekonomických hľadísk. Konkrétna spolupráca sa sústreďuje na 12 prioritných oblastí.

V dňoch 24.-25. októbra 2023 sa v slovinskom Brde pri Kranju konalo už dvanásť výročné fórum dunajskej stratégie (EUSDR). Počas 12. výročného fóra EUSDR sa konalo aj spoločné stretnutie ministrov zodpovedných za EUSDR. Výsledkom stretnutia bolo spoločné vyhlásenie ministrov, ktoré odsudzuje pokračovanie nevyprovokovanej a neodôvodnenej ruskej agresívnej vojny na Ukrajine. Vyhlásenie sa dotýka aj energetických výziev, zlepšenia dopravnej infraštruktúry, Európskej zelenej dohody, rozširovania EÚ, zapojenia mládeže a podobne.

Počas 12. Výročného fóra Stratégie EÚ pre dunajský región slovinská vicepremiérka a ministerka zahraničných vecí Tanja Fajon odovzdala predsedníctvo dunajskej stratégie (EUSDR) Alexandrovi Schallenbergovi, rakúskemu ministrovi európskych a medzinárodných záležitostí. „Formovanie transformácie, vytváranie príležitostí: Prosperujúci, odolný a bezpečný dunajský región“ je oficiálnym sloganom rakúskeho predsedníctva.

Slovinské predsedníctvo dunajskej stratégie poukázalo na to, že zodpovednosť všetkých zúčastnených krajín v EUSDR je nevyhnutným predpokladom na naplnenie sloganu stratégie „K prosperite cez rozmanitosť“.

Potenciálna stratégia EÚ pre karpatský región

Dňa 16.3.2023 sa uskutočnilo zasadnutie Karpatskej medziregionálnej skupiny Európskeho výboru regiónov, vedené Władysławom Ortylom, predsedom Podkarpatského vojvodstva (PL). Stretnutia sa zúčastnili aj veľvyslanec UA pri EÚ Vsevolod Čentsov a CEO Eurochambres Ben Butters. Jednou z hlavných tém zasadnutia bola možná úloha Karpatskej makroregionálnej stratégie pri povojnovej obnove UA a rozvoji jej regiónov.

Pán Adrian Ovidiu Teban (RO delegát v CoR) uviedol plánované zasadnutie COTER v rumunskom Sibiu (22.-23.6.2023), na ktorom sa zúčastnili ministri a predstavitelia z lokálnej, regionálnej a európskej úrovne na panelovej diskusii o dopadoch kohéznej politiky na život občanov najmä v horských regiónoch. Jedným z cieľov bolo ukázať, že Karpatská stratégia je dostatočne pripravená na to, aby mohla byť prijatá a implementovaná. Z RO vystúpil s podporou novej stratégie aj predstaviteľ regionálnej rozvojovej agentúry, pričom zdôraznil, že najdôležitejším faktorom pre jej úspech je zabezpečenie jej financovania. Za koncepčnú, ale aj finančnú podporu stratégie sa v diskusii postavil aj predseda Malopoľského vojvodstva, Witold Kozłowski (PL).

Rumunsko, je v rámci posunu Karpatskej stratégie kľúčové, keďže prevažná väčšina pohoria Karpát sa nachádza práve v Rumunsku (50%), v SR 21%. V najbližšom období bude potrebné uskutočniť konzultácie v Rumunsku s cieľom pochopiť pozíciu a mobilizovať ich záujem. Zo strany Rumunska je záujem o Karpatskú stratégiu na miestnej a regionálnej úrovni.

V Rade EÚ sa dňa 14. decembra 2023 lídri členských krajín EÚ na summite v Bruseli dohodli na otvorení prístupového procesu pre Ukrajinu. To je vo svetle vzniku Karpatskej makroregionálnej stratégie perspektíva, že by pokrývala len územie EÚ.

D. Synergie a komplementarity medzi PSK a POO

SR je v programovom období 2021-2027 oprávnená na využívanie finančných zdrojov nielen z fondov EÚ, ale aj z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Z tohto dôvodu už od októbra 2020 prebiehali intenzívne rokovania medzi MIRRI SR ako koordinátorom synergií pre investície PSK a ÚV SR (NIKA) ako koordinátorom investícií POO ako aj príslušnými rezortmi s cieľom efektívneho nastavenia synergií a komplementarít medzi už spomínanými fondmi, ktoré zastrešujú dokumenty ako PD, POO, PSK a ďalšie.

Slovenský systém implementácie synergií a komplementarít vychádza predovšetkým z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2021/1060 z 24. júna 2021 o spoločných ustanoveniach, ktorými sa stanovujú opatrenia na zabezpečenie koordinácie synergií medzi fondmi EÚ implementovanými na národnej úrovni, najmä prostredníctvom PSK v rámci Partnerskej dohody (PD) SR na roky 2021 - 2027 a prostredníctvom POO a ďalších finančných nástrojov EÚ. Požiadavky na koordináciu a zabezpečenie synergií na národnej úrovni sú realizované v súlade s príslušnými zákonmi SR.

MIRRI SR vypracovalo dokument "Systém implementácie synergií a komplementarít medzi Partnerskou dohodou SR na roky 2021 - 2027, Programom Slovensko, Plánom obnovy a odolnosti SR a ďalšími nástrojmi podpory EÚ", ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 56 dňa 8. februára 2023. Cieľom materiálu je definovať základné rámce a postupy pre zabezpečenie systému implementácie synergií a komplementarít medzi fondmi EÚ a ďalšími nástrojmi podpory EÚ.

Synergie medzi fondmi EÚ a POO

Podrobnejšie sú posudzované synergie a komplementarity medzi fondmi EÚ najmä EFRR, ESF+, KF, FST, ktoré zastrešuje PSK 2021-2027 a POO v rámci 17 komponentov a komponentu REcoverEU.

Cieľom identifikácie synergií a komplementarít nie je len zabránenie duplicitného financovania. Optimálnym identifikovaním synergií a komplementarít sa dosiahne:

- maximálne efektívne využitie zdrojov EÚ z jedného alebo viacerých programov respektíve iných finančných nástrojov EÚ
- uskutočnením nadväzujúcich projektov prostredníctvom súvisiacich výziev / vyzvaní
- realizovaných projektov z rovnakých alebo iných finančných zdrojov, ktoré sa navzájom dopĺňajú, ale nedochádza u nich k duplicitnému financovaniu

Implementácia synergií na národnej úrovni sa realizuje prostredníctvom:

- Synergickej tabuľky

Synergická tabuľka predstavuje priebežne aktualizovaný prehľad synergií medzi fondmi EÚ a POO je zobrazený v prehľadnej tabuľke na webovej stránke (www.eurofondy.gov.sk), ktorá obsahuje:

- 5 cieľov kohéznej politiky v rámci PSK: (1) Konkurencieschopná a inteligentnejšia Európa, (2) Ekologickejšia a nízkouhlíková Európa, (3) Prepojenejšia Európa, (4) Sociálnejšia a inkluzívnejšia Európa, (5) Európa bližšie k občanom a špecifický cieľ FST

- 5 tematických oblastí verejných politík v rámci RPR: Zelené hospodárstvo; vzdelávanie; veda, výskum, inovácie; zdravie; verejná správa a digitalizácia

Synergie a komplementarity sú identifikované na úrovni komponentov ich reforiem a investícií POO (R1, R2, I1, I2) a jednotlivých špecifických cieľov a opatrení v PSK (RSO1.1; 1.1.1; ESO4.2...).

V tejto tabuľke sú identifikované aj deliace línie, ktoré majú zabrániť prípadnej duplicitě financovania na strategickej úrovni.

- Indikatívnych harmonogramov:

Link na aktualizované harmonogramy plánovaných výziev je zobrazený v sekcii výzvy: <https://eurofondy.gov.sk/vyzvy/>.

Prostredníctvom dostupných informácií o plánovaných výzvach je možná identifikácia synergických a komplementárnych účinkov výziev / vyzvaní v rámci PSK cez identifikáciu špecifických cieľov, zamerania / aktivít, oprávnených žiadateľov, či oprávneného územia. Tým sa zabezpečí determinácia zamerania podobných výziev a prevencia duplicitného financovania na úrovni prípravy výzvy. V rámci POO sa identifikácia synergických a komplementárnych účinkov výzvy uskutočňuje cez identifikáciu jednotlivých komponentov, investícií / reforiem, zamerania, oprávnených žiadateľov a oprávneného územia.

Implementácia synergií medzi fondmi EÚ, POO a inými finančnými nástrojmi podpory EÚ v praxi

Prostredníctvom spolupráce medzi útvarom MIRRI SR a útvarom ÚV SR sa zabezpečuje medzirezortná koordinácia synergií a komplementarít pod gestorstvom Riadiaceho výboru pre koordináciu a zabezpečenie synergických účinkov medzi fondmi EÚ a EŠIF na jednej strane a Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti na strane druhej, ako aj ostatnými nástrojmi

podpory EÚ a SR (RV). Pod RV pôsobí sekretariát RV, ktorý koordinuje celý proces posudzovania synergií a komplementarít.

Sekretariát RV pôsobí ako kontaktný bod, ktorý poskytuje súčinnosť, podieľa sa na výmene informácií a vypracovaní stanoviska od vyhlasovateľa výzvy / vyzvania PSK a poskytovateľa výzvy POO z hľadiska posudzovania synergií a komplementarít. Sekretariát RV teda posudzuje v prípravnej fáze výzvy povinnú prílohu, ktorá identifikuje synergické a komplementárne účinky výzvy v rámci PSK, POO a ostatných nástrojoch podpory EÚ a následne vypracuje stanovisko, ktoré zasiela vyhlasovateľovi - v rámci PSK sú to sprostredkovateľské orgány a poskytovateľovi - v rámci POO je to Národná implementačná a koordinačná autorita (NIKA).

Sekretariát RV vypracováva stanovisko vychádzajúce z aktuálne platného metodického usmernenia PSK 2021-2027. V súlade s ním posudzuje rizikové príznaky výzvy na úrovni synergií a komplementarít. Rizikovosť sa určuje v troch kategóriách:

- R0 – sú bezrizikové výzvy, ktoré majú nastavené deliace línie
- R1 – predstavuje stredné riziko, pri ktorých nie je jednoznačne zadefinovaná deliaca línia, identifikované aktivity sú príbuzné resp. sa prekrývajú a pri aplikácii v praxi sa môže vyskytnúť riziko duplicitného financovania
- R2 – určuje vysoké riziko dvojitého financovania, kde sú napr. aktivity vo výzvach identické, deliace línie sa nedajú jasne identifikovať.

Typ označenia rizika je určený v stanovisku sekretariátu RV s odôvodnením tohto výberu.

Synergie s ostatnými nástrojmi podpory EÚ

V súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 sa posudzujú synergie a komplementarity aj v rámci iných programov EÚ, a to najmä Horizont Európa, Erasmus+, Digitálna Európa, CEF, LIFE, či InvestEU, programov INTERREG, AMIF, DEP, EPFRV, LEADER, Modernizačný fond, Inovačný fond a ALMA.

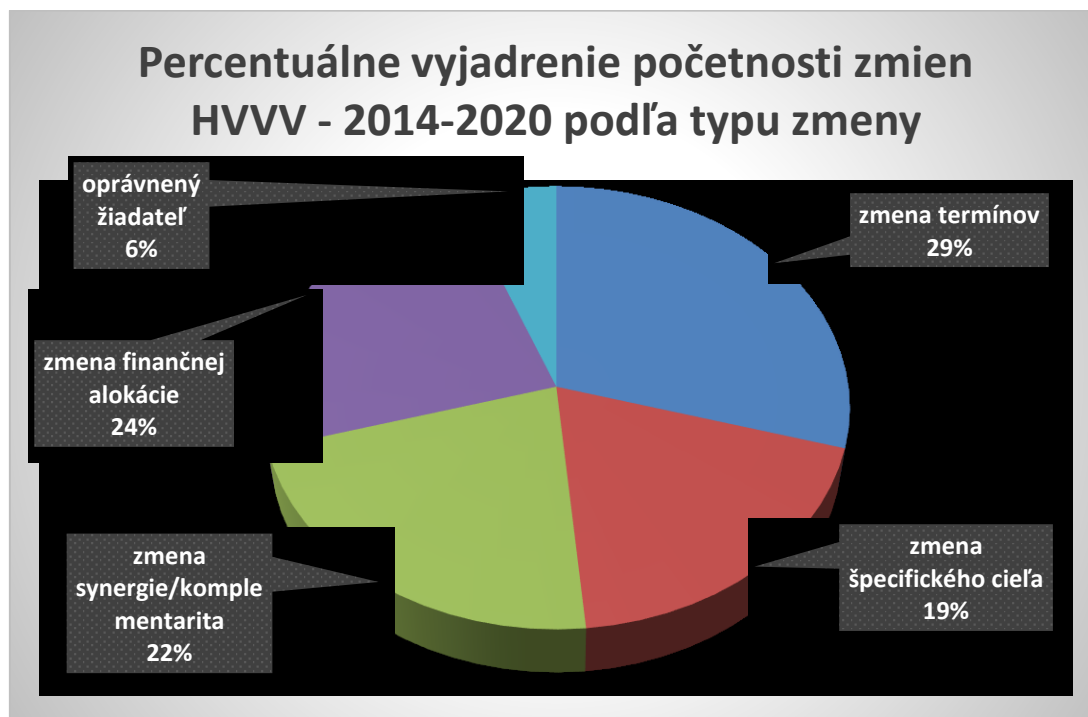
Súčasťou koordinačného mechanizmu synergií je aj medzirezortná koordinačná platforma kreovaná na princípe partnerstva (zástupcovia RO/SO PSK, vykonávateľov POO, podnikateľskej obce, akademickej obce, regionálnej a územnej samosprávy a tretieho sektora). Koordináciu platformy zabezpečuje MIRRI SR v spolupráci s NIKA.

E. Závery pre PO 2014-2020

A) Závery k synergiám

V rámci koordinácie a zabezpečenia synergických účinkov medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR a makroregionálnych stratégií v SR v rámci programového obdobia 2014-2020 boli realizované zmeny, ktoré sa prevažne týkali zmeny termínov vyhlásenia výziev (napr. z dôvodu omeškania v predkladaní projektovej dokumentácie, finalizácie kľúčových vstupov pre prípravu predmetných výziev a zohľadnenia možnosti administratívnych kapacít zabezpečiť procesy týkajúce sa prípravy výzvy, schvaľovania projektov, ako aj realizácie projektov v

danom čase, dlhšie trvajúci proces posudzovania štátnej pomoci alebo potreba aktualizácie zámerov národných projektov, náročnejší proces prípravy samotných projektov a ich štúdií uskutočniteľnosti, administratívnych komplikácií pri implementácii daných oparení/podopatrení), zmeny špecifických cieľov, naviazaných projektových aktivít, prehodnotenie synergií a komplementarít, zmeny indikatívnej výšky finančných prostriedkov i zmeny oprávnených žiadateľov. Vymenované zmeny boli prierezovo identifikované počas celého hodnotiaceho obdobia. Zmeny synergií a komplementarít boli realizované najmä na základe vzájomnej komunikácie a dohôd so zástupcami príslušných subjektov.

Podrobnejšie informácie o zmenách v HVVV pre relevantné operačné programy sa nachádzajú v jednotlivých hodnotiacich správach, ktoré už boli schválené na rokovaniach vlády SR v uplynulých rokoch.

V prípade Operačného programu Program rozvoja vidieka je koniec programového obdobia nastavený mimo rámca tejto Hodnotiacej správy, preto jeho samotné vyhodnotenie bude súčasťou Hodnotiacej správy pre programové obdobie 2021-2027.

Hmatateľné synergické účinky v roku 2023 sa prejavili najmä v programoch OP II, OP KŽP, OP ĽZ a IROP. Vzájomná synergia sa dotýkala najmä dopravných projektov (verejná osobná, cestná a železničná infraštruktúra), prejavovala sa v oblasti zelenej infraštruktúry, pri tvorbe pracovných miest a podpore zamestnanosti, pri podpore podnikom, pri zabezpečení materiálno-technického vybavenia IT pre stredné školy a pri podpore dobiehajúcich regiónov „Catching-up regions“.

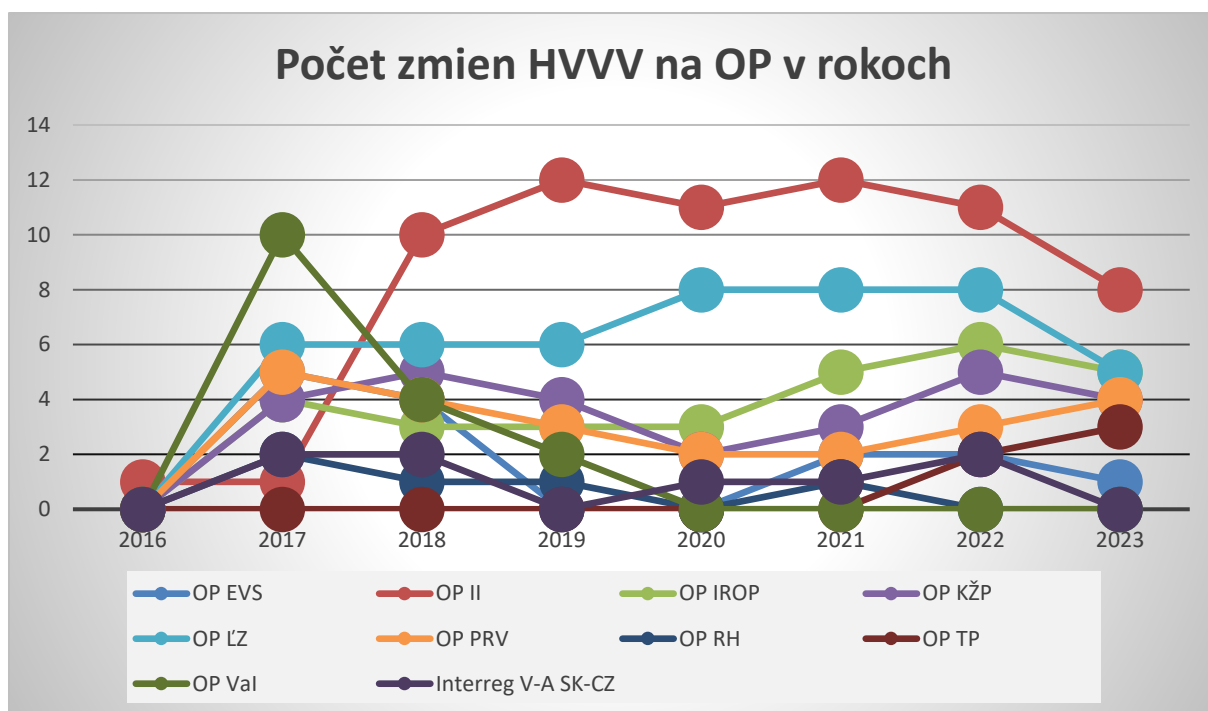
Pre synergie, ktoré reálne vznikli v priebehu programového obdobia 2014 – 2020 nie je možné konštatovať, že boli výsledkom vopred plánovanej koordinácie medzi inštitúciami, programami, prípadne projektami. V procese plánovania a prípravy výziev a vyzvaní sa spravidla pristupovalo k identifikácii oblastí podpory, v ktorých by mohlo k synergiám dochádzať, avšak RO/SO pri vyhlasovaní výziev/vyzvaní zohľadňovali predovšetkým priority

a identifikované potreby v príslušných tematických oblastiach vo svojej gescii. Individuálne boli vopred nastavené synergie aj na základe identifikovaných potrieb, najmä však na úrovni konkrétneho RO/SO, v rámci danej oblasti podpory, resp. cieľovej skupiny.

Po preskúmaní frekvencie zmien v harmonogramoch vyhlasovania výziev a vyzvaní medzi programami EÚ a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR, MIRRI SR konštatujeme príliš časté vykonávanie zmien v HVVV (brali sa do úvahy len zmeny z pohľadu synergií, nie iné zmeny). Časté zmeny vedú k neefektívnemu a skreslenému vykazovaniu synergických účinkov medzi programami EÚ a ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. V súvislosti s uvedeným je potrebné zdôrazniť, že harmonogram je zásadnou podmienkou predvídateľnosti realizácie operácií a je nevyhnutný pre dodržiavanie systému implementácie identifikácie synergií a komplementarít. Trend častých zmien HVVV je možné žiaľ identifikovať už aj v novom programovom období, preto je potrebné uplatniť také pravidlá, ktoré by tento problém minimalizovali.

V programovom období 2021-2027 sa už vykazujú synergické účinky aj s POO a ďalšími nástrojmi podpory EÚ a vypracovávajú sa spoločné stanoviská medzi fondmi EÚ a POO, ako aj relevantnými nástrojmi podpory EÚ. V rámci dokumentu Rámec implementácie fondov bola stanovená možnosť aktualizovať HVVV minimálne trikrát do roka. HVVV už nie sú schvaľované pracovnou komisiou, ale sú zasielané MIRRI SR ako gestorovi pre synergie ako jeden z podkladov pri definovaní synergických a komplementárnych účinkov. Podrobnejší mechanizmus implementácie synergií je zakotvený v materiáli Systém implementácie synergií a komplementarít medzi Partnerskou dohodou Slovenskej republiky pre roky 2021 - 2027, PSK, POO a ostatnými nástrojmi podpory EÚ. Na základe skúseností, aj spätnej väzby od jednotlivých subjektov, boli nastavené pravidlá pre posudzovanie synergií a komplementarít pre nové programové obdobie 2021-2027 tak, aby zohľadňovali skúsenosti z predošlého programového obdobia s cieľom jednoznačnejšie identifikovať synergie a komplementarity na úrovni výziev so stanovením úrovne rizika R0, R1 a R2 (podrobnejšie informácie sú uvedené v kapitole D. tohto dokumentu).

Pre záverečné vyhodnotenie je možné konštatovať, že nastavený mechanizmus vytváral účinnú štandardizovanú komunikačnú platformu pre jednotlivé spolupracujúce subjekty. Identifikované nedostatky je potrebné pre nové programové obdobie zobrať do úvahy a eliminovať.

Tabuľka č.1: Prehľad aktualizácií HVVV operačných programov z pohľadu synergií za rok 2023 (podľa podkladov od jednotlivých programov)

názov OP	počet aktualizácií HVVV z pohľadu synergií pre rok 2023
OP KŽP	4
OP II	8
OP IZ	5
OP EVS	1
IROP	5
PRV	4
OP RH	0
Interreg V-A SK-CZ	0
Interreg V-A SK-AT	0
OP TP	3
PS INTERACT III	0
OP potravinovej a základnej materiálnej pomoci	0
Dunajský nadnárodný program, Interreg Stredná Európa	0
Program spolupráce Interreg Europe	0
ESPON	0
URBACT	0
SPOLU	30

B) Závery k makroregionálnym stratégiám EÚ

V dňoch 24.-28. apríla 2023 sa už po štvrtýkrát uskutočnil Týždeň makroregionálnych stratégií EÚ v hybridnom formáte v Bruseli pod heslom Transformáciou k prosperite.

Súčasťou týždňa MRS bolo aj stretnutie na vysokej úrovni pre makroregionálne stratégie za účasti národných koordinátorov všetkých krajín zúčastňujúcich sa na MRS. Hlavnou témou bola prezentácia 4. správy Európskej komisie o implementácii MRS EÚ, ktorá zohľadnila veľké výzvy, vrátane pandémie COVID-19 a vojny na Ukrajine.

V dňoch 24.-25. októbra 2023 sa v slovinskom Brde pri Kranju konalo už dvanásť výročné fórum dunajskej stratégie (EUSDR), počas ktorého sa konalo aj spoločné stretnutie ministrov zodpovedných za EUSDR. Výsledkom stretnutia bolo spoločné vyhlásenie, ktoré odsudzuje pokračovanie nevyprovokovanej a neodôvodnenej ruskej agresívnej vojny na Ukrajine.

Dňa 16.3.2023 sa uskutočnilo zasadnutie Karpatskej medziregionálnej skupiny Európskeho výboru regiónov a jednou z hlavných tém zasadnutia bola možná úloha Karpatskej makroregionálnej stratégie pri povojnovej obnove Ukrajiny a rozvoji jej regiónov.

V dňoch 22.-23.6.2023 sa uskutočnilo zasadnutie COTER v rumunskom Sibiu a jedným z cieľov bolo ukázať, že Karpatská stratégia je dostatočne pripravená na to, aby mohla byť prijatá a implementovaná.

V Rade EÚ sa dňa 14. decembra 2023 lídri členských krajín EÚ na summite v Bruseli dohodli na otvorení prístupového procesu pre Ukrajinu. To je vo svetle vzniku Karpatskej makroregionálnej stratégie perspektíva, že by pokrývala len územie EÚ.

MIRRI SR sa aj naďalej aktívne zapája do problematiky makroregionálnych stratégií.

Zoznam použitých skratiek:

CEF - Connecting Europe Facility – Nástroj na prepájanie Európy
CF – Kohézny fond
CURI – Catching up regions
DNP – Dunajský nadnárodný program
EFRR – Európsky fond regionálneho rozvoja
EGTC - European Grouping on Territorial Cooperation
EHK OSN – Európska hospodárska komisia OSN
EIA – Enviroment Impact Analysis – Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
EIP – Európske inovačné partnerstvo
ERTMS - European Rail Traffic Management System
ESF/ESF+ - Európsky sociálny fond +
ESPON - Európska sieť na pozorovanie územného rozvoja a súdržnosti
EŠIF (ERDF) – Európske štrukturálne a investičné fondy
ETCS - European Train Control System -Európsky vlakový zabezpečovací systém
EÚ – Európska únia
EÚS – Európska územná spolupráca
EUSDR - The EU Strategy for the Danube Region
EZD – Európska zelená dohoda
FO – fokusová oblasť
GHP – gestor horizontálnej priority
HP RMŽ a ND - Horizontálny princíp rovnosť mužov a žien a nediskriminácia
HVVV - Harmonogram vyhlasovania výziev a vyzvaní
IPCEI - Important Project of Common European Interest
IROP – Integrovaný regionálny operačný program
IS – informačný systém
JEMS - The Joint Electronic Monitoring System
JTF (FST) - Fond spravodlivej transformácie
LIFE - Program pre životné prostredie a ochranu klímy
MD SR – Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky
MH SR – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MIRRI SR – Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MPCKO – Metodický pokyn centrálného koordinačného orgánu

MPRV SR - Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MRR – menej rozvinuté regióny
MRS - makroregionálna stratégia
MSP – Malé a stredné podniky
MŠVVŠ SK - Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV – monitorovací výbor
NP – národný projekt
NIKA – Národná implementačná a koordinačná autorita
OP – Operačný program
OP EVS – Operačný program Efektívna verejná správa
OP II – Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP KŽP – Operačný program Kvalita životného prostredia
OP LZ – Operačný program Ľudské zdroje
OP RH – Operačný program rybné hospodárstvo
OP TP - Operačný program technická pomoc
OZE - obnoviteľné zdroje energie
PD – Partnerská dohoda
PO – Prioritná os
POO (RRF) - Plán obnovy a odolnosti SR
PRV – Program rozvoja vidieka
PSK – Program Slovensko 2021-2027
PVVV – Plán vyhlasovania výziev a vyzvaní
REACT-EÚ - Recovery Assistance for Cohesion and the Territories of Europe – Pomoc pri obnove v rámci politiky súdržnosti a pri obnove území v Európe
RO – riadiaci orgán
RPC – regionálny privátny cloud
RR – rozvinutejšie regióny
SIH – Slovak Investment Holding
SO – Sprostredkovateľský orgán
SOŠ – stredná odborná škola
SPP - Spoločná poľnohospodárska politika
SP SPP – Strategický plán spoločnej poľnohospodárskej politiky
SR – Slovenská republika
ŠC – špecifický cieľ

ŠVPS SR - Štátna veterinárna a potravinová správa SR

ÚPSVaR – Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

URBACT - program na podporu spolupráce v oblasti rozvoja miest a posilňovanie výmeny skúseností medzi európskymi mestami

ÚV SR – Úrad vlády Slovenskej republiky

VS – verejná správa

ZSSK – Železničná spoločnosť Slovensko

ŽoNFP – žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku

ŽSR – Železnice Slovenskej republiky